

Teema: Sealiha Nõuandev Komitee, Copa-Cogeca sealiha töögrupp

Toimumisaeg ja koht: 27.mai-28.mai 2019.a. Rue de Loi 130,Rue de Treves 61, Brüssel

Aruande koostas: Einar Jakobi

Sealiha COPA-COGECA töögrupi ja sellele järgnenud nõuandva komitee päevakorra teemad:

1.TÖÖGRUPI EESISTUJA JA ASETÄITJATE VALIMISED:

Üksmeelselt valiti eesistujaks Antonio Tavares (Portugal) ja asetäitjatena jätkavad Margareta Aberg (Rootsi) ja Miguel Higuera (Hispaania)

2.SEALIHATURU ÜLEVAADE JA PROGNOOS.

Sealihaturul kujundab olukorda Hiinas toimuv, sest SAK levik on olnud kardetust kiirem ja laiaulatuslikum, mille tulemusena on katk edasi jõudnud Vietnami, kes on ka EL jaoks arvestatav ekspordikanal. Kui kiiresti ning millises ulatuses katk lähiajal edasi liigub on raske prognoosida, kuna Hiina keeldub välisest abist katku vastu võitlemisel. Kuigi Hiinas on palju kaasaegseid farme, kus on võimalik tagada elementaarne bioohutus, moodustavad kodumajapidamises olevad tagahoovi sigalad 30-40% kogu sigade üldarvust. Sellest tulenevalt ka suur risk ning sündmuste ettearvamatu kulg. Hiina farmer ei saa katkujuhtumite puhul hüvitist ning katkust kahjustatud liha proovitakse suunata tarbimisse. Teine faktor, mis mõjutab EL sealiha eksporti, on USA-Hiina kaubandussõda, mille tulemusena on Hiina vähendanud kaks korda oma sealiha importi USAst ning ostab puuduva koguse täiendavalt EL-st. EL siseturg on sattunud surve alla, sest suuremad hulgimüüjad ja kaupmeeste esindajad kurdavad juba, et ei saa tapamajadest kätte tellitud koguseid, sest tapamajad eelistavad eksportida sealiha Aiasse. Brexit tekitab uudse olukorra Iirimaa farmeritele, kes on seni transportinud tapasigu Põhja-Iirimaa tapamajadesse. Kuidas saab see toimima siis kui Suurbritannia lahkub EL-st leppeta, ning kuidas mõjutab see sealiha hinda Iirimaa ja UK-s, on hetkel selgusetu.

3. SÖÖDATURU ÜLEVAADE JA PROGNOOS.

Prognoosid lubavad 2019 aasta maailma nisu toodanguks 777 milj tonni ning tarbimiseks 759 milj tonni, seega laovarud suurenevad veelgi 11,8%. Odra tootmine lubab tulla 293 milj. tonni, kusjuures laovarud on juba 275 miljonit, seega varud suurenevad 8,2%. Soja hind on hetkel 321 USD/tonn, prognoos lubab tonni hinnaks 300 USD. Samas on EL -s soja tootmine viimasel 5 aastal kasvanud keskmiselt 15,7%. Häid teravilja saake ennustavad nii USA, Kanada kui ka Venemaa ja Ukraina.

4. SAK OLUKORD EL-S NING TARVITUSELE VÕETUD JA TULEVIKUS PLAANITAVAD MEETMED .

EL-s on SAK jõudnud kodusigadele peale Balti riikide ja Poola ka Rumeeniasse, kus ollakse endiselt hädas suure hulga niinimetatud tagahoovi sigalatega (mõningatel andmetel ca pool miljonit kodumajapidamist), mis ei vasta bioohutuse nõuetele ning kõiki ei ole ka vet.ameti registris.

Rumeeniast on katk edasi liikunud Ungari metssigadele 5 maakonnas (külgnevad Rumeeniaga). Tsehhi kuulutas ennast vahepeal katkuvabaks, sest ulatuslik jaht metssigadele andis soovitud tulemuse. Belgias on kütitud lõnapoolsetes metsades ca 800 katku nakatunud metssiga. Tänapäevaks ollakse veendunud, et järjepidev ja organiseeritud jahipidamine metssigadele annab tulemuse, mis hoiab katku kodusigade farmidest eemal, kui seal on järgitud ka rangeid bioohutuse nõudeid. Katsetamisjärgus on hormonaalne vaktsiin tiinestumise vältimiseks. Seda söödetakse metssigadele söötmissplatsidel metsas. Endiselt on päevakorral kõikvõimalike piirdetarade ja aedade ehitamine ümber metssigade levialade.

5. LOOMADE HEAOLU KÜSIMUSED. SABADE LÕIKAMINE JA KASTREERIMINE.

Kastreerimise keelustamisega ei ole jõutud kõiki osapooli (nii farmerid, töötajad kui tarbijad) rahuldava lahendini. Senini pole 26 EL riiki nõustunud sabade lõikamisest ja kastreerimisest loobumise tingimustega. Immunokastreerimine IMPROVAC-ga on liialt kallis ning tarbija käest seda kulu farmer tagasi ei saa. Samuti ei ole tarbijad paljudes EL riikides ja ka eksportturgudel (eriti Aasias) valmis ostma kastreerimata sigade liha. Valuvaigistite ja anesteesia abil kastreerimisele on palju vastuväiteid just seetõttu, et tegelikkuses esitatakse valuvaigistite kasutamise kohta valeandmeid. Seega oleks selle protseduuri juures vajalik veterinaarimetniku viibimine: aga kes selle kinni maksab? Farmeri jaoks oleks see protsess liialt kulukas. Poola esindaja sõnul kasutatakse sabade lõikamiseks spetsiaalset seadeldist, mille tõttu on protseduur kiire ja minimaalse valuga. Võrreldes valuga, mida peab pörsas taluma, kui tema saba liigikaaslaste poolt näritakse, on lõikamise valu väike, sest teostatakse ainult mõne päeva vanustel pörsastel.